

รายงานนวัตกรรม

“อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล”

ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางหนูทิล รุ่งเรือง

ตำแหน่งครู

โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

โครงร่างแนวทางการพัฒนานวัตกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียนของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารภาษาไทยด้านการอ่านและการเขียนผ่านการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริงของนักเรียน

นวัตกรรมนี้ออกแบบโดยใช้แนวคิด **Active Learning** และ **Experiential Learning** ซึ่งช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ ฝึกฝนการสื่อสารภาษาไทยในสถานการณ์การลงมือปฏิบัติจริง และสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาผ่านกิจกรรมที่น่าสนใจ เช่น การจัดทำเมนูอาหาร การประกอบอาหารตามฤดูกาล การจัดทำนิทาน แต่งคำขวัญ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการเรียนการสอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้หรือขยายผลในบริบทอื่น ๆ ได้ ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมนี้

นางหนูทิล รุ่งเรือง

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ที่มาและความสำคัญ	๑
วัตถุประสงค์	๒
กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	๒
เครื่องมือที่ใช้	๒
กระบวนการพัฒนานวัตกรรม	๓
หลักการแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม	๔
กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้	๘
ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย	๑๐
บทเรียนที่ได้รับ	๑๒
เงื่อนไขความสำเร็จ	๑๓
ภาพกิจกรรม	๑๗
ภาคผนวก	
แบบสรุปผลการประเมินรวมนวัตกรรมอีสานแซบ	๒๐
ตามฮอยฤดูกาล	
สูตรคำนวณร้อยละแสดงจำนวนคะแนนรวม	๒๒
ในแต่ละด้าน	
แบบประเมิน	๒๔
- แบบประเมินความรู้ (Cognitive Domain Assessment Form)	
- แบบประเมินทักษะ (Psychomotor Domain Assessment Form)	
- แบบประเมินเจตคติ (Affective Domain Assessment Form)	
แผนการจัดการเรียนรู้ นวัตกรรมอีสานแซบตามฮอย ฤดูกาล	๓๐
บันทึกหลังการสอน	๓๙
บรรณานุกรม	๔๐

๑. ชื่อนวัตกรรม : “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล”

๒. ผู้จัดทำ : นางหนูทิล รุ่งเรือง ตำแหน่ง ครู

๓. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

วันที่ ๑ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๘ ถึงวันที่ ๑๐ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. ที่มาและความสำคัญ

การพัฒนาการเรียนรู้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารผ่านวัฒนธรรมอาหารอีสานตามฤดูกาล ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความหมายและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นสำหรับนักเรียนในชั้นเรียน โดยเฉพาะในวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นวิชาที่มีความสำคัญทั้งในด้านการสื่อสารและการพัฒนาทักษะทางภาษาอื่นๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน

ซึ่งข้าพเจ้าครูผู้สอน จึงได้คิดค้นนวัตกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” ซึ่งจัดอยู่ในรูปแบบวิธีการหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน และถูกออกแบบกิจกรรมต่างๆ ด้วยวิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จะช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น โดยการใช้วิธีการต่างๆ เช่น การอภิปราย การทำงานกลุ่ม การแก้ปัญหา และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ส่วนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง (Experiential Learning) เป็นการให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้จากการลงมือทำจริงในสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียน เช่น การใช้ทักษะภาษาผ่านกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง เช่น การลงมือทำอาหาร การออกแบบรายการอาหาร การเขียนเรื่อง การแต่งคำขวัญ ซึ่งไม่เพียงแต่ส่งเสริมการใช้ภาษาในการสื่อสารเท่านั้น แต่ยังช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและได้เชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนรู้ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวันของพวกเขา

ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบนี้สามารถพัฒนาได้ในโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีการนำนวัตกรรมการศึกษาเข้ามาใช้ โดยการนำกิจกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” มาผสมผสานการเรียนรู้ในบริบทของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานั้นๆ ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสนในการฝึกฝนทักษะภาษาไทยผ่านการปฏิบัติจริงในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการการจัดทำอาหารตามฤดู
๒. เพื่อส่งเสริมทักษะการคิดสร้างสรรค์ผ่านการออกแบบรายการอาหาร การเขียนเรื่อง การแต่งคำขวัญ
๓. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนและการสื่อสารในภาษาไทย
๔. เพื่อให้เด็กๆ ได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมและรับผิดชอบร่วมกันในกิจกรรมการทำอาหาร

๖. กลุ่มเป้าหมาย/ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

๑. กลุ่มเป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ จำนวน ๘ คน ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๘ จากโรงเรียนชุมชนสร้างถ่อสามัคคี ตำบลสร้างถ่อ อำเภอเมืองใน จังหวัดอุบลราชธานี

๒. กลุ่มเป้าหมายเชิงคุณภาพ

๑. นักเรียนมีทักษะการเขียนและการสื่อสารในภาษาไทย ความพร้อมและความสนใจที่จะได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมและรับผิดชอบร่วมกันผ่านกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับบริบทชีวิตจริง

๗. เครื่องมือที่ใช้

๑. นวัตกรรม อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล
๒. แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน ๘ ชั่วโมง
๓. แบบวัด K การวัดผลด้านความรู้ (Cognitive Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับคำศัพท์ ประโยค และเนื้อหาเกี่ยวกับเกษตรกรรม ประกอบด้วย
 - แบบทดสอบก่อนเรียนหลังเรียน
 - แบบทดสอบจากกิจกรรม
๔. แบบวัด P การวัดผลด้านทักษะ (Psychomotor Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความสามารถของนักเรียนในการนำภาษาไทยด้านทักษะการอ่านการเขียนไปใช้ในสถานการณ์จริง ประกอบด้วย
 - แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงานการทำงาน
 - เขียนนิทานจากอาหารตามฤดูกาล คำขวัญ เล่านิทานและสะท้อนผล
 - แบบสังเกตการจัดนิทรรศการ
๓. การวัดผลด้านเจตคติ (Affective Domain) เป้าหมายเพื่อวัดความมั่นใจและความสนใจของนักเรียนในการเรียนรู้ภาษาไทย ประกอบด้วย

- แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Form)
- แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Checklist)
- แบบสอบถามความพึงพอใจ (Satisfaction Survey)

๘. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

๑.๑ ปัญหา (Problem)

- นักเรียนมีทักษะ
- การเรียนการสอนเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ทำให้ขาดโอกาสเรียนรู้ในบริบทชีวิตจริง
- ขาดแรงจูงใจและความมั่นใจในการใช้ภาษา

๑.๒ เป้าหมาย (Goals)

- พัฒนาทักษะการอ่านและเขียนผ่านกิจกรรมปฏิบัติจริง
- เพิ่มแรงจูงใจ ความมั่นใจ และความสนุกในการเรียนภาษาไทย
- สร้างการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงโดยเน้นบริบทการประกอบอาหารตามฤดูกาล

๑.๓ กระบวนการพัฒนา (Development Process)

- ใช้หลัก Active Learning เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
- ใช้ Experiential Learning ฝึกปฏิบัติจริง เช่น การออกสำรวจ จัดทำอาหารตามเมนู
- ใช้กระบวนการ PLC ในการวางแผน ออกแบบ และพัฒนากิจกรรม

๑.๔ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง (Expected Outcomes)

- นักเรียนสามารถอ่านและเขียนภาษาไทยในบริบทการประกอบอาหารตามฤดูกาล
- นักเรียนพัฒนาความมั่นใจและความคิดสร้างสรรค์
- ครูมีแนวทางการสอนที่เชื่อมโยงกับบริบทนักเรียน

๕. ประเมินผล (Evaluation)

- การทดสอบก่อน-หลังเรียน
- การสังเกตพฤติกรรมและการมีส่วนร่วม
- การนำเสนอและการสะท้อนผล

๖. ขยายผลและปรับปรุง (Scale & Improve)

- นำข้อเสนอแนะจากการประเมินมาปรับปรุงกิจกรรม

- พัฒนาการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน
- สามารถขยายผลไปยังระดับชั้นอื่นหรือโรงเรียนอื่นได้

๙. หลักการแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

๑. ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

๑.๑ ความหมายของ Active Learning

Active Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปราย การแก้ปัญหา การสร้างชิ้นงาน หรือการลงมือปฏิบัติจริง มากกว่าการเรียนรู้แบบรับฟังหรือการท่องจำเนื้อหาเพียงอย่างเดียว

๑.๒ หลักการสำคัญของ Active Learning

๑.๒.๑ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Learner-Centered) เน้นให้ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเรียนรู้

๑.๒.๒ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ให้ผู้เรียนคิดอย่างลึกซึ้งและแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง

๑.๒.๓ การเรียนรู้จากการลงมือทำ (Learning by Doing) กระตุ้นการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมและการปฏิบัติ

๑.๒.๔ การมีส่วนร่วม (Engagement) สร้างบรรยากาศที่ผู้เรียนรู้สึกสนุกและมีแรงจูงใจ

๑.๓ แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๑ Bloom's Taxonomy "Active Learning" ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะในระดับสูง เช่น การวิเคราะห์ (Analyze) การประเมิน (Evaluate) และการสร้างสรรค์ (Create)

๑.๓.๒ Constructivism การเรียนรู้เชิงรุกอิงจากแนวคิดที่ว่าผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นเองจากประสบการณ์

๑.๔ ตัวอย่างกิจกรรมใน Active Learning

๑.๔.๑ การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion)

๑.๔.๒ การแก้ปัญหา (Problem-Solving)

๑.๔.๓ การใช้สถานการณ์สมมติ (Simulation)

๑.๔.๔ การลงมือทำจริง (Hands-on Activities)

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

๒.๑ ความหมายของ Experiential Learning

Experiential Learning หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติจริง และสะท้อนความรู้ที่ได้จากประสบการณ์นั้น

๒.๒ หลักการสำคัญของ Experiential Learning

๒.๒.๑ การเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ (Learning by Doing): ผู้เรียนเรียนรู้จากการเผชิญสถานการณ์จริง

๒.๒.๒ การสะท้อนประสบการณ์ (Reflection): วิเคราะห์สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการปฏิบัติ

๒.๒.๓ การประยุกต์ใช้ (Application): ใช้ความรู้จากประสบการณ์ในสถานการณ์ใหม่

๒.๓ แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ Kolb's Experiential Learning Cycle กระบวนการเรียนรู้ของ Kolb แบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอน

๑. Concrete Experience มีประสบการณ์ตรง

๒. Reflective Observation สะท้อนประสบการณ์

๓. Abstract Conceptualization สร้างความเข้าใจเชิงแนวคิด

๔. Active Experimentation นำไปทดลองใช้

๒.๓.๒ Dewey's Learning Theory การเรียนรู้ควรเชื่อมโยงกับสถานการณ์ที่ผู้เรียนเผชิญในชีวิตจริง

๒.๔ ประโยชน์ของ Experiential Learning

๒.๔.๑ พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาและตัดสินใจ

๒.๔.๒ เพิ่มความเข้าใจในเนื้อหาโดยเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

๒.๔.๓ สร้างแรงจูงใจในการเรียน

๒.๕ ตัวอย่างกิจกรรมใน Experiential Learning

๒.๕.๑ การฝึกงานหรือโครงการเรียนรู้จากการทำงาน

๒.๕.๒ การลงพื้นที่ทำกิจกรรมชุมชน

๒.๕.๓ การทดลองทางวิทยาศาสตร์

๓.๕.๔ การปลูกพืชและบันทึกการเติบโตในบริบทของการเกษตร

สรุปความสัมพันธ์ของทั้งสองทฤษฎี

Active Learning ส่งเสริมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญ Role-Playing เป็นหนึ่งในรูปแบบของ Active Learning ที่สร้างสถานการณ์จำลองเพื่อฝึกทักษะ Experiential Learning เสริมสร้างการเรียนรู้เชิงปฏิบัติที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งสามทฤษฎีนี้สามารถนำมาใช้ร่วมกันในกิจกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” ให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาควบคู่กับการสร้างประสบการณ์ที่มีความหมายในบริบทชุมชนของตนเอง

๓. ทฤษฎีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

๓.๑ ความหมายของ PLC

PLC (Professional Learning Community) หมายถึง กระบวนการพัฒนาวิชาชีพที่เน้นความร่วมมือของครูในโรงเรียนหรือองค์กรการศึกษา เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ครูจะทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบโดยมีเป้าหมายเดียวกันคือ การพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

๓.๒ หลักการสำคัญของ PLC

๓.๒.๑ การทำงานร่วมกัน (Collaboration) ครูร่วมมือในการวางแผน พัฒนา และแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

๓.๒.๒ การสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflection) ครูวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับผลลัพธ์จากการเรียนการสอน

๓.๒.๓ การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ (Data-Driven Decision Making) นำข้อมูลการเรียนรู้ของนักเรียนมาประเมินและปรับปรุงแผนการสอน

๓.๒.๔ การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Continuous Learning) ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องผ่านกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่น

๓.๒.๕ การมุ่งเน้นนักเรียน (Student-Centered Focus) ทุกกิจกรรมและการปรับปรุงเน้นประโยชน์ต่อนักเรียนเป็นสำคัญ

๓.๓ แนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับ PLC

๓.๓.๑ แนวคิดการพัฒนาวิชาชีพครู PLC ช่วยเสริมสร้างการพัฒนาวิชาชีพโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคนิค และประสบการณ์ระหว่างครูในโรงเรียน

๓.๓.๒ แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน PLC อิงตามแนวคิดของ *Social Constructivism* ที่ระบุว่า การเรียนรู้เกิดขึ้นได้ดีที่สุดเมื่อผู้เรียน (ในที่นี้คือครู) มีส่วนร่วมในกระบวนการทางสังคม

๓.๓.๓ แนวคิดการจัดการเปลี่ยนแปลง (Change Management) PLC ช่วยสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในโรงเรียน โดยใช้การทำงานร่วมกันเป็นเครื่องมือในการจัดการปัญหาและการเปลี่ยนแปลง

๓.๔ กระบวนการทำงานของ PLC

PLC มีขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจน ดังนี้

๑. การระบุเป้าหมาย (Set Goals) ระบุปัญหาและเป้าหมายในการพัฒนา เช่น การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

๒. การร่วมวางแผน (Collaborative Planning) ครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมหรือแผนการสอนที่สามารถแก้ปัญหาได้

๓. การดำเนินการ (Action) ครูนำแผนไปปฏิบัติในห้องเรียน โดยใช้วิธีการสอนที่พัฒนาร่วมกัน

๔. การสะท้อนผล (Reflection) หลังดำเนินการ ครูร่วมกันสะท้อนผล วิเคราะห์ และประเมินกิจกรรมหรือแผนที่ดำเนินการ

๕. การปรับปรุงและพัฒนา (Improvement) ปรับปรุงแผนการสอนหรือกิจกรรมให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และดำเนินการในรอบถัดไป

๓.๕ ประโยชน์ของ PLC

๕.๕.๑. พัฒนาวิชาชีพครู: ช่วยให้ครูมีโอกาสพัฒนาทักษะการสอนและแนวคิดใหม่ ๆ

๕.๕.๒ ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน: เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนผ่านการพัฒนาคุณภาพการสอน

๕.๕.๓ สร้างความสัมพันธ์ในทีม: เสริมสร้างความสามัคคีและการทำงานร่วมกันในโรงเรียน

๕.๕.๔ ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน: ช่วยให้โรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกอย่างยั่งยืน

๓.๖ ตัวอย่างการใช้ PLC ในบริบทของนวัตกรรม อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล

๑. การระบุเป้าหมาย ครูในโรงเรียนประชุมร่วมกันเพื่อระบุปัญหา เช่น นักเรียนมีทักษะการเขียนภาษาไทย

๒. การร่วมวางแผน ครูออกแบบกิจกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” ที่ให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเขียนผ่านการปลูกพืชและการนำเสนอ

๓. การดำเนินการ ครูในทีมทดลองกิจกรรมนี้ในชั้นเรียน และบันทึกข้อมูลผลลัพธ์ของนักเรียน

๔. การสะท้อนผล ครูร่วมกันประเมินผลกิจกรรม เช่น ความสนใจของนักเรียนและการพัฒนาทักษะภาษาไทย

๕. การปรับปรุงและพัฒนา ครูปรับกิจกรรม เช่น เพิ่มคำศัพท์เกี่ยวกับพืชและปรับรูปแบบการนำเสนอ

สรุปทฤษฎีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC)

PLC เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทั้งครูและนักเรียน ในบริบทของนวัตกรรม นิทานจากสวนผัก การใช้ PLC ช่วยให้ครูทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการออกแบบและปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้ โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในบริบทชีวิตจริง

๑๐. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ของนวัตกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” กระบวนการเรียนรู้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในพื้นที่ โดยใช้แนวคิด Active Learning Experiential Learning และกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยผ่านการปฏิบัติจริง

๑. กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process)

ขั้นตอนที่ ๑ ตื่นรู้

เป้าหมาย: กระตุ้นความสนใจ รวบรวมคำศัพท์และตั้งคำถามวิจัยเบื้องต้น (เช่น ทำไมคนอีสานกินอาหารแบบนี้ในฤดูฝน)

กิจกรรม

ครูเปิดด้วยภาพ/วิดีโอสั้น ๆ ของงานประเพณีและอาหารอีสานตามฤดู เช่น งานบุญเดือนสาม ส้มตำใส่ผลไม้หน้าร้อน ฯลฯ ให้นักเรียนจดคำที่น่าสนใจ 3 คำแล้วแบ่งกลุ่มแลกเปลี่ยน

ขั้นตอนที่ ๒ สืบหาข้อมูล

- **เป้าหมาย :** เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (สัมภาษณ์) และเชิงปริมาณ (ตารางความพร้อมของวัตถุดิบ)
- **กิจกรรม**

๑. ภาคสนาม/ชุมชน: สัมภาษณ์ผู้ใหญ่หรือแม่ค้าท้องถิ่นเกี่ยวกับวัตถุดิบตามฤดู / บันทึกสูตร/เทคนิคการถนอมอาหาร
๒. ห้องเรียน: ค้นข้อมูลออนไลน์/หนังสือเกี่ยวกับพืชตามฤดู โภชนาการ และวิทยาศาสตร์การเก็บรักษาอาหาร
๓. บันทึก: ทำโปสเตอร์ข้อมูลเกี่ยวกับวัตถุดิบตามฤดู (ฤดูร้อน/ฝน/หนาว)

ขั้นตอนที่ ๓ วิเคราะห์และสังเคราะห์

เป้าหมาย : เข้าใจความสัมพันธ์เชิงเหตุผล และเลือกกิจกรรมนวัตกรรม (เช่น เมนูย่อยง่ายสำหรับหน้าฝน ที่เก็บได้นาน)

■ กิจกรรม

๑. วิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของวัตถุดิบแต่ละฤดู (โภชนาการ ต้นทุน ความทนทาน)
๒. ทำแผนผังเชื่อมโยง (mind map) ระหว่างเทศกาล วัตถุดิบ และเมนูที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๔ ออกแบบนวัตกรรม

เป้าหมาย : สร้างต้นแบบที่ชัดเจนและทดลองทำได้ภายในชั้นเรียน

กิจกรรม

๑. วางแผนเมนูหรือผลิตภัณฑ์สื่อ (เช่น เมนู “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” พร้อมบรรยายที่มาวิธีทำ และคุณค่าทางโภชนาการ)
๒. แบ่งบทบาท (เชฟ, นักโภชนาการ, นักออกแบบบรรจุภัณฑ์, นักสื่อสาร)
๓. ร่างสูตร/สคริปต์/ต้นแบบสื่อ (โปสเตอร์ วิดีโอสั้น หรือหนังสือภาพขนาดย่อ)

ขั้นตอนที่ ๕ ทดสอบและปรับปรุง

เป้าหมาย : พัฒนาผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสม ใช้งานได้จริง และตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย

กิจกรรม

๑. ทดลองทำเมนูในห้องเรียน (ถ้าความปลอดภัยและทรัพยากรเอื้ออำนวย) หรือทดลองนำเสนอสื่อแก่กลุ่มเพื่อน
๒. เก็บฟีดแบ็กจากเพื่อน/ครู/ผู้ปกครอง (แบบสอบถามสั้น)
๓. ปรับปรุงสูตร/สื่อ ตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ ๖ เผยแพร่และประเมินผล

เป้าหมาย : สร้างการรับรู้และประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

กิจกรรม

๑. จัดนิทรรศการ/ฐานกิจกรรม “อีสานแซบหลาย” ให้ชุมชน/นักเรียนชั้นอื่นมาเยี่ยมชม
๒. นำเสนอผลงาน (สาธิตทำจริง/วิดีโอ/โปสเตอร์)
๓. ประเมินผล (ดูข้อเสนอแนะ สรุบบทเรียน)

๑๑. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

๑. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับนักเรียน

๑. ด้านทักษะการเรียนรู้และภาษาไทย

พัฒนาทักษะการเขียน: นักเรียนเรียนรู้การเขียนการออกแบบและจัดทำอาหารตามฤดูกาลในรูปแบบที่ถูกต้อง เช่น การจัดโครงสร้าง การใช้ภาษา และการเชื่อมโยงเรื่องราว

พัฒนาทักษะการสื่อสาร: นักเรียนฝึกการนำเสนอผลงานและเล่านิทานต่อสาธารณะ ซึ่งช่วยเสริมความมั่นใจและความกล้าแสดงออก

ฝึกการสะท้อนผลและวิเคราะห์: ผ่านการเขียนบันทึกและอภิปราย นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และสรุบบทเรียน

๒. ด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ

เสริมสร้างจินตนาการ: นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบอาหาร โดยนำมาออกแบบอาหารในรูปแบบต่างๆและสร้างเรื่องราวที่น่าสนใจ

พัฒนาทักษะการออกแบบ: การตกแต่งและจัดนิทรรศการช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะด้านการออกแบบและศิลปะ

๓. ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

เชื่อมโยงความรู้สู่ชีวิตจริง: นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาหาร เช่น วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการประกอบ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ฝึกการทำงานเป็นทีม: นักเรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่ม เช่น การทำแผนผังและระดมความคิดในการออกแบบรายการอาหาร ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกัน

๔. ด้านคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดี

สร้างความรับผิดชอบ: การจัดทำอาหารช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ตนเองได้รับมอบหมาย

ปลูกฝังความรักธรรมชาติ: การทำกิจกรรมในห้องเรียน นอกห้องเรียนช่วยให้นักเรียนมีความใกล้ชิดและตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติและการเกษตร

๕. ด้านการพัฒนาตนเองและสังคม

เสริมสร้างความมั่นใจ: การนำเสนอผลงานช่วยให้นักเรียนมีความมั่นใจในตัวเองมากขึ้น

พัฒนาทักษะชีวิต: ความรู้จากการฝึกทำอาหารและการดูแลธรรมชาติสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การทำอาหารรับประทานเอง

๒. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับครู

- พัฒนาศาสมารถในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning
- เสริมสร้างทักษะการใช้ PLC เพื่อวางแผนและปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- มีแนวทางการบูรณาการภาษาไทยกับบริบทชุมชน

๓. ผลที่คาดว่าจะเกิดกับโรงเรียนและชุมชน

- โรงเรียนมีต้นแบบนวัตกรรมที่สามารถขยายผลสู่ระดับชั้นอื่น ๆ หรือโรงเรียนในพื้นที่ใกล้เคียง
- ชุมชนเห็นความสำคัญของภาษาไทยและการเชื่อมโยงกับอาหารตามฤดูกาล
- เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการอาหารตามฤดูกาล

. งบประมาณเพื่อพัฒนานวัตกรรมการศึกษา

รายการ	รายละเอียด	จำนวนเงิน (บาท)
๑. สมุดบันทึก	ใช้ในการบันทึกความรู้	๓๐๐
๒. วัสดุอุปกรณ์ วัสดุดิบในการประกอบอาหาร ตามฤดูกาล	สำหรับการประกอบอาหาร	๑,๕๐๐
๓. กระดาษ A4 2 ริม, สีเมจิกและดินสอสี 2 ชุด	สำหรับจัดทำเอกสาร เมนูอาหาร การนำเสนอ	๑,๐๐๐
๔. บอร์ดจัดแสดง 1 แผ่น อุปกรณ์ตกแต่ง นิทรรศการ	ใช้จัดนิทรรศการ	๑,๒๐๐
รวมค่าใช้จ่ายทั้งหมด		๔,๐๐๐

๑๒. บทเรียนที่ได้รับ

การออกแบบกระบวนการเรียนรู้ของนวัตกรรม “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” กระบวนการเรียนรู้ถูกออกแบบให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนในพื้นที่เกษตรกรรม โดยใช้แนวคิด Active Learning Experiential Learning และกระบวนการ PLC เพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทยผ่านการปฏิบัติจริง ส่งผลให้เกิดผลลัพธ์ สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านทักษะชีวิต และด้านเจตคติ ดังนี้

๑. ด้านวิชาการ

เสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับพืชผักและธรรมชาติ เรียนรู้วงจรชีวิตของพืช กระบวนการเจริญเติบโต และความสำคัญของระบบนิเวศ

พัฒนาทักษะการอ่านและการเขียน

ฝึกการอ่านจับใจความ การเล่าเรื่อง และการเขียนเรื่อง การแต่งคำขวัญเชิงสร้างสรรค์

บูรณาการความรู้ข้ามศาสตร์

ผสมผสานวิทยาศาสตร์ (ชีววิทยาของพืช) คณิตศาสตร์ (การคำนวณ) และศิลปะ (การวาดภาพประกอบนิทาน, คำขวัญ)

๒. ด้านทักษะชีวิต

ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม

นักเรียนได้ฝึกทำงานร่วมกัน ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารและเล่าเรื่อง เขียนเรื่อง

พัฒนาทักษะการสื่อสาร

ฝึกเล่าเรื่อง ถ่ายทอดความคิด และฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ฝึกความรับผิดชอบและความอดทน

ดูแลพืชผักต้องใช้เวลาและความใส่ใจ ทำให้เกิดความอดทนและความสม่ำเสมอ

๓. ด้านเจตคติ

ปลูกฝังจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม

เข้าใจความสำคัญของธรรมชาติและอาหารที่เกิดขึ้นตามฤดูกาล

สร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการเรียนรู้

เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ทำให้การศึกษาไม่น่าเบื่อ

เสริมสร้างความภาคภูมิใจในตนเอง

เห็นผลลัพธ์จากความพยายาม ทั้งในรูปแบบของพืชที่เติบโตและนิทานที่สร้างสรรค์

๔. ผลกระทบต่อโรงเรียนและชุมชน

๔.๑ โรงเรียนมีแนวทางใหม่ในการสอนภาษาไทย

- ครูสามารถ ขยายผลโครงการให้ครอบคลุมอาหารหลากหลายชนิดและเพิ่มกิจกรรมสร้างสรรค์

เพิ่มเติม

- สนับสนุนให้นักเรียนทดลองเขียนนิทานด้วยตนเองและเผยแพร่ผลงานเพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ
โรงเรียนมีนวัตกรรมที่สามารถ ใช้เป็นต้นแบบให้โรงเรียนอื่น ๆ นำไปปรับใช้

๔.๒ ชุมชนเห็นความสำคัญของภาษาไทยในการประกอบอาหารในชุมชน

- ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนมากขึ้น
- นักเรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้ไปใช้ช่วยเหลือครอบครัวในการทำอาหารที่หลากหลาย

สรุปผลสำเร็จ และบทเรียนที่ได้รับของนวัตกรรม

โดยสรุป นวัตกรรม "อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล" ประสบความสำเร็จในการส่งเสริมการเรียนรู้แบบ
บูรณาการ ทำให้นักเรียนได้รับทั้งความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดี ผ่านกระบวนการที่สนุกและสร้างแรงบันดาลใจ

๑๓. เจ็อนไขความสำเริง

๑. เจ็อนไขความสำเริงสำหรันักเรียน

นักเรียนเป็นศูนย์กลางของนวัตกรรม "อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล" ดังนั้นความสำเร็จ ของ
นวัตกรรมขึ้นอยู่กับการที่นักเรียนสามารถ มีส่วนร่วม, เรียนรู้ และพัฒนาทักษะได้จริง ตามเป้าหมายของ
โครงการ

๑.๑ ความตั้งใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

- นักเรียนต้อง มีแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเห็นความสำคัญของภาษาไทยด้านการอ่าน
การเขียนที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริง
- นักเรียน ต้องการพัฒนาทักษะภาษาไทย ผ่านกิจกรรมการเขียนนิทาน การจัดทำ
เมนูอาหาร และเขียนคำขวัญที่เกี่ยวข้องกับอาหารตามฤดูกาล

๑.๒ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

- นักเรียนต้อง เข้าร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ เช่น การเขียนนิทาน การจัดทำเมนูอาหาร และ
เขียนคำขวัญที่เกี่ยวข้องกับอาหารตามฤดูกาล, การทำวิดีโอ และการจัดนิทรรศการ
- นักเรียนต้อง ทำงานเป็นทีมได้ดี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองในกลุ่ม

๑.๓ การพัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาไทย

- นักเรียนสามารถ ใช้คำศัพท์และประโยคในการเขียนนิทาน การแต่งคำขวัญ เกี่ยวกับ
อาหารตามฤดูกาลได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนมีความมั่นใจในการพูดภาษาไทย และสามารถนำเสนอข้อมูลต่อหน้าผู้อื่นได้

๑.๔ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

- นักเรียนต้องสามารถใช้สมาร์ทโฟนหรือแท็บเล็ตเพื่อถ่ายทำวิดีโอและตัดต่อเนื้อหา
- สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบต่างๆ

๒. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับครูผู้สอน

ครูมีบทบาทสำคัญในการ ออกแบบกิจกรรม, จัดการเรียนการสอน, กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วม และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

๒.๑ การออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม

- ครูต้องออกแบบกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน และส่งเสริมให้เกิดการใช้ภาษาไทยด้านการอ่านการเขียนผ่านการปฏิบัติจริง
- ครูต้องใช้แนวคิด Active Learning, และ Experiential Learning อย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๒ การเป็นผู้สนับสนุนและโค้ชให้นักเรียน

- ครูต้อง กระตุ้นให้นักเรียนมีความมั่นใจและกล้าใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง โดยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เป็นมิตร
- ครูให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด ในการออกเสียง, การพูด และการนำเสนอ

๒.๓ การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

- ครูต้อง มีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี เช่น การถ่ายทำวิดีโอ การใช้แอปพลิเคชันตัดต่อ และการเผยแพร่เนื้อหา
- ครูต้องช่วยนักเรียน ปรับปรุงวิดีโอหรือการนำเสนอ ให้มีคุณภาพมากขึ้น

๒.๔ การใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community)

- ครูต้อง ทำงานร่วมกันในการพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรม ผ่านการประชุมและการสะท้อนผล
- ครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางการสอน เพื่อให้กิจกรรมเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๓. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการ สนับสนุนและผลักดันนวัตกรรม ให้สามารถดำเนินไปได้อย่าง

ราบรื่น

๓.๑ การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น

๑๕

- ผู้บริหารต้องจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็น เช่น อุปกรณ์ วัสดุดิบสำหรับทำอาหาร สมาร์ทโฟนสำหรับถ่ายวิดีโอ, และอุปกรณ์จัดนิทรรศการ
- ผู้บริหารต้องสนับสนุนให้ครูมีโอกาพัฒนาตนเอง ผ่านการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยแบบ Active Learning และการใช้เทคโนโลยี

๓.๒ การส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้

- ต้องสนับสนุนให้ ครูและนักเรียนมีพื้นที่ในการทดลองและพัฒนานวัตกรรม
- เปิดโอกาสให้ โรงเรียนมีความยืดหยุ่นในการปรับปรุงหลักสูตรและแนวทางการสอน

๓.๒ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชน

- ผู้บริหารต้องช่วยเชื่อมโยง โรงเรียนเข้ากับชุมชนและผู้ปกครอง เพื่อให้การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ
- ส่งเสริมให้โรงเรียนเป็น ศูนย์กลางการเรียนรู้ด้านภาษาไทยทักษะการอ่านการเขียนและการเกษตร

๔. เงื่อนไขความสำเร็จสำหรับผู้ปกครองและชุมชน

๔.๑ การสนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสฝึกฝนที่บ้าน

- ผู้ปกครองควร สนับสนุนให้ลูกฝึกฝนภาษาไทยที่บ้าน เช่น การพูดคุยเกี่ยวกับการจัดทำอาหารชนิดต่างๆ หรือการช่วยถ่ายทำวิดีโอ
- เปิดโอกาสให้นักเรียน มีส่วนร่วมในการประกอบอาหารจริงที่บ้าน

๔.๒ การสร้างความร่วมมือกับโรงเรียน

- ชุมชนสามารถ เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจกรรมของนักเรียน เช่น การจัดหา วัสดุดิบ หรือการให้ความรู้ในการประกอบอาหาร
- ผู้ปกครองในชุมชนสามารถ เป็นวิทยากรหรือที่ปรึกษาให้กับนักเรียน

๔.๓ การช่วยเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

- ผู้ปกครองสามารถช่วยแชร์วิดีโอของนักเรียนผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ที่กว้างขึ้น
- ชุมชนสามารถช่วยเปิดพื้นที่ให้นักเรียนได้แสดงผลงานในงานท้องถิ่นหรือกิจกรรมของหมู่บ้าน

สรุปเงื่อนไขความสำเร็จของนวัตกรรม "อีสานแซ่บตามรอยฤดูกาล"

สำหรับนักเรียน → ต้องมีความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในกิจกรรม และพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการอ่านการเขียนเรื่องผ่านการปฏิบัติจริง

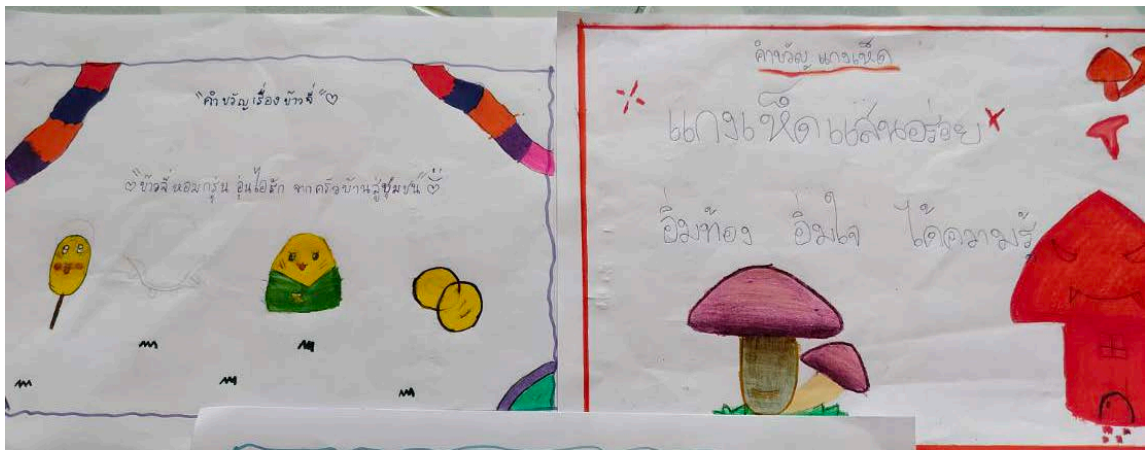
สำหรับครู → ต้องออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความสุข และใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้

สำหรับผู้บริหาร → ต้องสนับสนุนทรัพยากร ส่งเสริมการพัฒนาครู และสร้างความร่วมมือกับชุมชน

สำหรับผู้ปกครองและชุมชน → ต้องให้การสนับสนุนด้านการฝึกฝนภาษาไทยด้านการอ่านการเขียนที่บ้าน สนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียน และช่วยเผยแพร่ผลงานของนักเรียน

หากทุกฝ่ายสามารถร่วมมือกันอย่างมีประสิทธิภาพ นวัตกรรมนี้จะสามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน และเกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน ต่อนักเรียนและชุมชนในระยะยาว

ภาพกิจกรรม

คำขวัญ... ส้มตำ...
 ... ส้มตำแซ่บๆ...
 ... รสมืออีสาน...
 ... ส้มตำ รุมปัญญา...

ภาคผนวก

ตัวอย่างนิทานเรื่อง ข้าวจีแสนอร่อย

เช้าวันหนึ่งในหมู่บ้านเล็ก ๆ ของภาคอีสาน ยายคำกำลังปั้นข้าวเหนียวเป็นก้อนกลม ๆ เพื่อทำ “ข้าวจี”

หลาน ๆ นั่งล้อมเตาถ่านอย่างตื่นเต้น เพราะกลิ่นหอมลอยฟุ้งไปทั่วลานบ้าน ยายคำทาไข่สีเหลืองทองลงบนข้าว แล้วนำไปย่างไฟอ่อน ๆ จนผิวกรอบน่ากิน เสียงไฟปะทุดังเป๊าะ ๆ ทำให้ทุกคนเฝ้ารอด้วยใจจดจ่อ

เมื่อข้าวจีสุก ยายคำยื่นให้หลานคนละชิ้น พร้อมรอยยิ้มอบอุ่น

เด็ก ๆ กัดคำแรกก็ร้องว่า “อร่อยที่สุดเลย!”

ตั้งแต่นั้นมา ทุกเช้าหน้าหนาว บ้านของยายคำก็เต็มไปด้วยเสียงหัวเราะและกลิ่น ข้าวจีหอมกรุ่นเสมอ

แบบสรุปผลการประเมินรวม
นวัตกรรม อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล

ลำดับ	ชื่อนักเรียน	ด้านที่ ๑ (๒๐คะแนน)	ด้านที่ ๒ (๕๐คะแนน)	ด้านที่ ๓ (๓๐คะแนน)	คะแนน รวม	ผลการประเมิน
๑	เด็กชายโชคทวี วรหาคำ	๑๕	๔๐	๓๐	๘๕	ผ่าน
๒	เด็กชายอนุสรณ์ ดวงสิน	๑๖	๔๓	๓๐	๘๙	ผ่าน
๓	เด็กชายณัชพล แสงหิรัญ	๑๔	๔๓	๓๐	๘๗	ผ่าน
๔	เด็กหญิงกนกสิริ อุทอสิงห์	๑๔	๓๗	๓๐	๘๑	ผ่าน
๕	เด็กหญิงพลอยนพัสสรทาขุสี	๑๗	๔๔	๓๐	๙๑	ผ่าน
๖	เด็กหญิงเข็มจิรา ครองยุทธ	๑๘	๔๔	๓๐	๙๒	ผ่าน
๗	เด็กหญิงศิรินทร์ทิพย์ กอแก้ว	๑๔	๓๗	๓๐	๘๑	ผ่าน
๘	เด็กหญิงศุภาพิชญ์ นันโท	๑๘	๔๒	๓๐	๙๐	ผ่าน

สูตรการคำนวณคะแนนและเกณฑ์ผ่าน

๑. คะแนนรวม = ผลรวมของคะแนนทุกด้าน (ด้านที่ ๑ + ด้านที่ ๒ + ด้านที่ ๓)

๒. เกณฑ์การผ่าน

- หากคะแนนรวม \geq XX คะแนน (กำหนดเกณฑ์ผ่าน เช่น ๖๐ จาก ๑๐๐ คะแนน) ถือว่า ผ่าน
- หากคะแนนรวม $<$ XX คะแนน ถือว่า ไม่ผ่าน

สูตรคำนวณร้อยละแสดงจำนวนคะแนนรวมในแต่ละด้าน

๑. คำนวณร้อยละของคะแนนในแต่ละด้าน

ใช้สูตร:

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{\text{ผลรวมคะแนนที่ได้}}{\text{คะแนนเต็มรวม}} \right) \times 100$$

ด้าน	คะแนนรวมที่ได้	คะแนนเต็มรวม	ร้อยละ
ด้านที่ ๑ (๒๐ คะแนน)	๑๒๖	(๒๐ × ๘) = ๑๖๐	๗๘.๗๕%
ด้านที่ ๒ (๕๐ คะแนน)	๓๓๐	(๕๐ × ๘) = ๔๐๐	๘๒.๕๐%
ด้านที่ ๓ (๓๐ คะแนน)	๒๔๐	(๓๐ × ๘) = ๒๔๐	๑๐๐%

๒. คำนวณร้อยละของคะแนนรวมทั้งสามด้าน

ใช้สูตรเดียวกันโดยใช้คะแนนรวม :

$$\text{ร้อยละ} = \left(\frac{696}{800} \right) \times 100$$

$$\text{ร้อยละ} = 87.00\%$$

สรุปผลร้อยละของคะแนนในแต่ละด้าน

- ด้านที่ ๑ (ทักษะการใช้ภาษาไทย) ได้ ๗๘.๗๕%
- ด้านที่ ๒ (การเรียนรู้และการใช้เทคโนโลยี) ได้ ๘๒.๕๐%
- ด้านที่ ๓ (ความมั่นใจและการมีส่วนร่วม) ได้ ๑๐๐%

คะแนนรวมทุกด้าน ได้ 86.62%

ผลสรุป: นวัตกรรม "อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล" มีผลสัมฤทธิ์โดยรวม อยู่ในระดับสูง (87.00%) และแสดงให้เห็นว่านักเรียน มีความมั่นใจและมีส่วนร่วมมากที่สุด (100%) แต่ยังสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในด้านทักษะภาษาไทยให้สูงขึ้นได้

๑. แบบประเมินความรู้ (Cognitive Domain Assessment Form)

อ่านนิทานแล้วทำแบบทดสอบ

นิทานเรื่อง “ส้มตำแซ่บหลาย”

ในหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง เด็ก ๆ ช่วยกันตำส้มตำในงานบุญประจำปี
มะละกอสด พริกแดง และปลาร้าหอม ๆ ถูกตำรวมกันอย่างสนุกสนาน
เสียงครกดัง “ต๊อก ๆ” พร้อมเสียงหัวเราะของทุกคน
เมื่อชิมแล้วต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า “แซ่บหลาย!”
ส้มตำจานนั้นจึงไม่ใช่แค่อาหารอร่อย แต่ยังเต็มไปด้วยความสามัคคีของชุมชน

แบบทดสอบเรื่อง “ส้มตำแซ่บหลาย”

คำชี้แจง: เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

ข้อ 1 เรื่องนี้เกิดขึ้นที่ใด

- ก. โรงเรียน
- ข. หมู่บ้าน
- ค. ตลาด
- ง. ห้างสรรพสินค้า

ข้อ 2 เด็ก ๆ กำลังทำอะไร

- ก. เล่นฟุตบอล
- ข. ทำขนมเค้ก
- ค. ตำส้มตำ
- ง. ปลุกผัก

ข้อ 3 เสียง “ต๊อก ๆ” มาจากอะไร

- ก. เสียงกลอง
- ข. เสียงครกตำส้มตำ
- ค. เสียงประตู่
- ง. เสียงระฆัง

ข้อ 4 หลังจากชิมส้มตำ ทุกคนพูดว่าอย่างไร

- ก. เผ็ดจ้จ
- ข. เปรี๊ยะมาก

ค. หวานอร่อย

ง. แซ่บหลาย

ข้อ 5 ข้อคิดสำคัญของเรื่องคืออะไร

ก. การแข่งขัน

ข. ความสามัคคี

ค. ความรวดเร็ว

ง. ความเจียม

เฉลย

1. ข
2. ค
3. ข
4. ง
5. ข

ส่วนที่ ๒ :

ใบงานที่ 1

เรื่อง สัมตำแห่บหลาย

ชื่อ _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

ตอนที่ 1 ตอบคำถามจากเรื่อง (ตอบสั้น)

1. เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นที่ไหน

ตอบ _____

2. เด็ก ๆ ช่วยกันทำอะไรในงานบุญ

ตอบ _____

3. คำว่า “แห่บหลาย” หมายถึงอะไร

ตอบ _____

ตอนที่ 2 เรียงลำดับเหตุการณ์

ให้นักเรียนใส่หมายเลข 1-4 หน้าข้อความให้ถูกต้องตามลำดับเรื่อง

() ทุกคนพูดว่า “แห่บหลาย!”

() เด็ก ๆ ช่วยกันตำสัมตำ

() เสียงครกดังต๊อก ๆ

() มีงานบุญประจำหมู่บ้าน

ตอนที่ 3 คิดสร้างสรรค์

ให้นักเรียนวาดภาพสัมตำในจินตนาการของตนเอง และระบายสีให้สวยงาม

พร้อมเขียนบอกความรู้สึกได้ภาพ 2-3 บรรทัด

เกณฑ์การให้คะแนนใบงาน

เรื่อง สัมตำแหบหลาย

คะแนนเต็ม 20 คะแนน

◆ ตอนที่ 1 ตอบคำถามจากเรื่อง (6 คะแนน)

- ตอบถูกต้องครบถ้วน ชัดเจน ข้อละ 2 คะแนน
- ตอบถูกบางส่วน ข้อละ 1 คะแนน
- ไม่ตอบ/ตอบไม่ถูกต้อง 0 คะแนน

(3 ข้อ × 2 คะแนน = 6 คะแนน)

◆ ตอนที่ 2 เรียงลำดับเหตุการณ์ (4 คะแนน)

- เรียงถูกต้องครบทุกข้อ 4 คะแนน
- ผิด 1 ข้อ 3 คะแนน
- ผิด 2 ข้อ 2 คะแนน
- ผิด 3 ข้อ 1 คะแนน
- ผิดทั้งหมด 0 คะแนน

◆ ตอนที่ 3 วาดภาพและเขียนความรู้สึก (10 คะแนน)

ระดับ คุณภาพ	รายละเอียด	คะแนน
ดีมาก	วาดภาพสวยงาม ระบายสีเรียบร้อย เขียนความรู้สึกครบ 2-3 บรรทัด สื่อความ ชัดเจน	10
ดี	วาดภาพเรียบร้อย เขียนความรู้สึกครบแต่ยังไม่ละเอียด	8
พอใช้	วาดภาพหรือเขียนไม่ครบ	6
ควรปรับปรุง	ทำไม่สมบูรณ์	1-5

๒. แบบประเมินทักษะ (Psychomotor Domain Assessment Form)

ส่วนที่ ๑ : แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างการปฏิบัติงาน

คำชี้แจง: ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการปฏิบัติงานและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๒)	หมายเหตุ
๑. การใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับอาหาร		
๒. ความถูกต้องของข้อมูลที่น่าเสนอ		
๓. ความคล่องแคล่วในการอธิบาย		
๔. ความมั่นใจในการใช้ภาษา		
๕. การตอบคำถามและโต้ตอบกับเพื่อน		

รวมคะแนนเต็ม : ๑๐ คะแนน

ส่วนที่ ๒ : แบบประเมินการนำเสนอ (Presentation Rubric)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินให้คะแนนตามหัวข้อที่กำหนด โดยแต่ละหัวข้อมีคะแนนเต็ม ๕ คะแนน

หัวข้อการประเมิน	คะแนน (๑-๕)	หมายเหตุ
๑. ความถูกต้องของเนื้อหาที่นำเสนอ คำขวัญ		
๒. การสื่อสารและความชัดเจน		
๓. การใช้สื่อ		

รวมคะแนนเต็ม : ๑๕ คะแนน

ส่วนที่ ๓ : แบบสังเกตการจัดนิทรรศการ (Observation Checklist)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินตรวจสอบองค์ประกอบของนิทรรศการและให้คะแนนตามเกณฑ์

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๕)	หมายเหตุ
๑. ความเป็นระเบียบของงาน		
๒. การดึงดูดความสนใจของผู้ชม		
๓. การนำเสนอข้อมูลอย่างครบถ้วน		
๔. ความสามารถในการตอบคำถาม		
๕. การทำงานร่วมกันของทีม		

รวมคะแนนเต็ม: ๒๕ คะแนน

รวมคะแนนทั้งหมดจากทั้ง ๓ ส่วน: ๕๐ คะแนน

แบบประเมินเจตคติ (Affective Domain Assessment Form)

ส่วนที่ ๑ : แบบประเมินตนเอง (Self-Assessment Form)

คำชี้แจง: นักเรียนให้คะแนนตนเองในระดับ ๑-๕ โดยพิจารณาจากระดับความมั่นใจและความสนใจของตนเอง
ในการเรียนรู้ภาษาไทยผ่านกิจกรรมนี้

รายการประเมิน	๑ (น้อยที่สุด)	๒	๓	๔	๕ (มากที่สุด)
๑. ความมั่นใจในการพูดเกี่ยวกับอาหาร					
๒. สามารถอธิบายขั้นตอนการประกอบอาหารได้					
๓. สนุกกับการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมนี้					
๔. ความตั้งใจและกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม					

คะแนนเต็ม : ๒๐ คะแนน

ส่วนที่ ๒: แบบสังเกตพฤติกรรม (Observation Checklist)

คำชี้แจง: ผู้ประเมินสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนขณะทำกิจกรรมและให้คะแนนตามระดับที่กำหนด

หัวข้อสังเกต	คะแนน (๐-๒)	หมายเหตุ
๑. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม		
๒. การตั้งคำถามหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น		
๓. ความสนใจและสมาธิในกิจกรรม		
๔. การทำงานร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม		
๕. ความพยายามในการใช้ภาษา		

คะแนนเต็ม: ๑๐ คะแนน

รวมคะแนนส่วนที่ ๓ ทั้งหมด ๓๐ คะแนน

แผนการจัดการเรียนรู้		
รหัสวิชา ท16101	ชื่อวิชา ภาษาไทย	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ระดับชั้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 อาหารตามฤดูกาล	เรื่อง “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล”
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568	เวลา 8 ชั่วโมง	ครูผู้สอน นางหนูทิล รุ่งเรือง

1. สาระสำคัญ

การประกอบอาหารสร้างเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริงช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและจดจำได้ดีขึ้น การนำแนวคิด Active Learning และ Experiential Learning มาใช้จะช่วยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากขึ้นซึ่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันหรืออนาคตในสายอาชีพที่เกี่ยวข้องได้

2. มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน

ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1 ตัวชี้วัดระหว่างทาง

ท 1.1 ป 6/3 เขียนเล่าเรื่องจากประสบการณ์จริงหรือจินตนาการโดยมีลำดับเหตุการณ์ชัดเจน

ท 2.1 ป.6/3 เขียนแผนภาพโครงเรื่อง และแผนภาพความคิด เพื่อใช้พัฒนางานเขียน

ท 2.1 ป.6/8 เขียนเรื่องตามจินตนาการและสร้างสรรค์

2.1 ตัวชี้วัดปลายทาง

ท 1.1 ป.6/5 อธิบายการนำความรู้และความคิดจากเรื่อง πουอ่านไปตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

ท 2.1 ป.6/2 เขียนสื่อสารโดยใช้คำได้ถูกต้องชัดเจน และเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

1. เรียนรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ วลี ประโยค ในภาษาอังกฤษเกี่ยวกับการเกษตรและประโยคและบทสนทนาพื้นฐาน ที่เกี่ยวกับการประกอบอาหาร

2. การอธิบายขั้นตอนหลักการเล่าเรื่อง และการจัดทำเนื้อหาสำหรับการนำเสนอในรูปแบบ Influencer

3. การเรียนรู้กระบวนการประกอบอาหาร เช่น การเตรียมวัสดุ การประกอบอาหาร การออกแบบ

4. เรียนรู้การทำงานเป็นทีม การสื่อสารในกลุ่มเพื่อวางแผนและแบ่งงาน รวมถึงเทคนิคการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบวิดีโอผ่านช่องทางออนไลน์และการจัดบูธแสดงผลงานกลุ่ม

4. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถเล่าเรื่องและเขียนการประกอบอาหารโดยใช้ประสบการณ์จริง
2. นักเรียนสามารถสรุปข้อคิดจากรายการอาหารที่สร้างขึ้นได้
3. นักเรียนสามารถนำเสนอรายการอาหารของตนเองอย่างสร้างสรรค์

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา
4. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี
5. ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์ สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

7. อัตลักษณ์อุปถัมภ์

1. วิถีชีวิตและสภาพแวดล้อม การเรียนรู้เกี่ยวกับอาหารในท้องถิ่นที่สะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชน
2. การประกอบอาชีพ (เชื่อมโยงการเรียนรู้อาหารอีสานกับวิถีชีวิตในท้องถิ่น เช่น อาหารในท้องถิ่น การประกอบอาหาร)

8. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1 : กระตุ้นความสนใจ

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

1. นำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)
 - ครูเปิดวิดีโอ “อาหารอีสาน 3 ฤดูกาล”
 - ถามกระตุ้นคิด: “อาหารพวกนี้ทำไมถึงนิยมกินต่างฤดูกัน?”
 - ให้นักเรียนบันทึกคำที่สะดุดใจ 3 คำ
2. สืบค้นความรู้เดิม (10 นาที)
 - ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม 4-5 คน
 - กลุ่มระดมความคิดเรื่อง “สิ่งที่รู้ – สิ่งที่สงสัย” ลงบนโพสต์อิท
 - ตีตรวมนบนกระดานเป็นแผนผังรวม
3. ตั้งคำถามการเรียนรู้ของกลุ่ม (20 นาที)
 - นักเรียนทำใบงานที่ 1 เลือกคำถามที่กลุ่มสนใจ เช่น:
 - ฤดูร้อนกินเมนูอะไรในอีสาน?
 - อาหารฤดูฝนมีวัตถุดิบอะไรพิเศษ?
 - ทำไมต้องถนอมอาหารในฤดูหนาว?
 - สรุปคำถาม 1 เรื่องต่อกลุ่ม
4. สรุปบทเรียน (10 นาที)
 - ครูชี้แจงเป้าหมายของโครงการ และภาพรวม 6 ขั้นตอนของโครงการ
 - มอบหมายการบ้าน: ให้นักเรียนสอบถามผู้ปกครองว่า “ฤดูไหนนิยมกินอาหารอะไรในบ้านเรา”

การประเมินผล

- การสังเกตการมีส่วนร่วม
- ใบงานที่ 1
- คุณภาพของคำถามกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 2 : สืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ (ในชั้นเรียน)

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถค้นข้อมูลวัตถุดิบอาหารอีสานตามฤดูกาล
2. นักเรียนจัดหมวดหมู่วัตถุดิบได้อย่างเป็นระบบ
3. นักเรียนทำตารางสรุปเบื้องต้นได้

สื่อ

1. ใบงานที่ 2: “ตารางวัตถุติบตามฤดูกาล”
2. อินเทอร์เน็ต / หนังสือ / ภาพประกอบ
3. คอมพิวเตอร์ / แท็บเล็ต (ถ้ามี)

ขั้นตอนกิจกรรม

1. ทบทวนคำถามกลุ่ม (5 นาที)
2. แบ่งข้อมูล 3 ฤดู (ร้อน-ฝน-หนาว) (10 นาที)
3. ค้นข้อมูล (25 นาที)
 - นักเรียนสืบค้นจากหนังสือ/ยูทูป/เว็บไซต์
 - เติมตารางวัตถุติบ เช่น ผัก ผลไม้ สัตว์น้ำ สมุนไพร
4. อภิปรายและสรุป (10 นาที)
 - แต่ละกลุ่มนำเสนอวัตถุติบเฉพาะฤดูที่น่าสนใจที่สุด 2 ชนิด

การประเมินผล

1. ใบงานที่ 2
2. การนำเสนอข้อมูล

ชั่วโมงที่ 3: สํารวจข้อมูลจากชุมชน (ภาคสนาม/สัมภาษณ์)**จุดประสงค์**

1. นักเรียนสามารถสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน ผู้เฒ่า หรือแม่ค้าเรื่องวัตถุติบ
2. นักเรียนบันทึกข้อมูลเชิงคุณภาพตามแบบบันทึก
3. นักเรียนพัฒนาทักษะการสื่อสาร

สื่อ

1. แบบบันทึกการสัมภาษณ์
2. เครื่องบันทึกเสียง (โทรศัพท์)
3. ใบอนุญาตผู้ปกครอง (ถ้าออกนอกโรงเรียน)

ขั้นตอน

1. เตรียมคำถามสัมภาษณ์ (10 นาที)
2. ฝึกซ้อมบทบาทผู้สัมภาษณ์ (10 นาที)
3. ลงพื้นที่ตลาดหรือเชิญผู้รู้ในชั้นเรียน (20 นาที)
4. สรุปข้อมูล (10 นาที)

การประเมินผล

1. แบบบันทึกสัมภาษณ์
2. ความสุภาพและมารยาทในการสื่อสาร

ชั่วโมงที่ 4: วิเคราะห์ข้อมูล – ทำ Mind Map และเลือกเมนู

จุดประสงค์

1. นักเรียนวิเคราะห์ข้อมูลเชื่อมโยงวัตถุดิบกับฤดูกาล
2. นักเรียนออกแบบ Mind Map เพื่อสร้างความเข้าใจเป็นภาพ
3. เลือกเมนู/ผลงานที่กลุ่มจะพัฒนา

สื่อ

1. กระดาษ A3
2. ปากกา/สี
3. ใบงานที่ 3: Mind Map วิเคราะห์ฤดูกาล

กิจกรรม

1. อธิบายวิธีทำ Mind Map (5 นาที)
2. กลุ่มร่วมกันสร้าง Mind Map โดยเชื่อมโยง “ฤดู – วัตถุดิบ – คุณค่า – เมนูที่เป็นไปได้” (25 นาที)
3. กลุ่มเลือกเมนูหลัก 1 เมนูที่จะศึกษา เช่น
 - ตำข้าวฤดูร้อน
 - ข้าวจีฤดูหนาว
 - แกงเห็ดป่าฤดูฝน
4. นำเสนอผลการวิเคราะห์ (15 นาที)
5. สรุป (5 นาที)

ประเมินผล

1. คุณภาพ Mind Map
2. เหตุผลในการเลือกเมนู

ชั่วโมงที่ 5 : ออกแบบต้นแบบเมนู/สื่อ (Prototype)

จุดประสงค์

1. นักเรียนออกแบบสูตรเมนูหรือสื่อทางวัฒนธรรม
2. นักเรียนใช้ทักษะการทำงานเป็นทีม

สื่อ

1. ใบงานที่ 4: แบบร่างผลิตภัณฑ์

2. อุปกรณ์ศิลปะ
3. คอมพิวเตอร์ (ถ้ามี)

กิจกรรม

1. ทบทวนโจทย์และวัตถุประสงค์ (5 นาที)
2. กลุ่มออกแบบต้นแบบ เช่น
 - สูตรอาหาร
 - โปสเตอร์การทำอาหาร
 - วิดีโอแนะนำเมนู
 - บรรจุภัณฑ์ท้องถิ่น (จำลอง)
3. วาดแบบ/เขียนแผนการผลิต (30 นาที)
4. แลกเปลี่ยนความเห็นระหว่างกลุ่ม (10 นาที)
5. สรุป (5 นาที)

ประเมินผล

1. ความคิดสร้างสรรค์
2. ความเชื่อมโยงกับฤดูกาล
3. ความครบถ้วนของแบบร่าง

ชั่วโมงที่ 6 : ทดลองและปรับปรุง (Test & Improve)

จุดประสงค์

1. นักเรียนทดลองปรับปรุงสูตรหรือสื่อ
2. นักเรียนรับฟังฟีดแบ็กและแก้ไขงาน

สื่อ

1. อุปกรณ์ทดลองทำอาหารแบบปลอดภัย (ถ้าเป็นไปได้)
2. แบบประเมินผลงานเพื่อน
3. แผ่นปรับปรุงงาน

กิจกรรม

1. ครูชี้แจงการทดลองอย่างปลอดภัย (5 นาที)
2. กลุ่มทดลองทำเมนู/นำเสนอสื่อ (20–25 นาที)
3. เพื่อนประเมินเพื่อนด้วยใบประเมิน 5 ด้าน (10 นาที)
4. กลุ่มปรับปรุงงานตามข้อเสนอแนะ (10 นาที)

ประเมินผล

1. การปรับปรุงงาน
2. ความร่วมมือในกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 7 : เตรียมการนำเสนอ

จุดประสงค์

1. นักเรียนสรุปผลการเรียนรู้ในรูปแบบนิทรรศการ
2. นักเรียนเตรียมการนำเสนอได้อย่างเป็นระบบ

กิจกรรม

1. เขียนสรุปข้อมูลจากโครงงาน
2. จัดทำป้าย/โปสเตอร์/โครงเรื่องนำเสนอ
3. ออกแบบฐานนิทรรศการ
4. ซ้อมนำเสนอ

ประเมินผล

1. ความครบถ้วนของเนื้อหา
2. ความชัดเจนของการจัดแสดง

ชั่วโมงที่ 8 : นิทรรศการ – นำเสนอผลงาน + สรุปบทเรียน

จุดประสงค์

1. นักเรียนนำเสนอผลงานแก่เพื่อน/ผู้ปกครอง/ชุมชน
2. นักเรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ได้

กิจกรรม

1. ตั้งฐานนิทรรศการ
2. นำเสนอผลงานแบบหมุนเวียนกลุ่ม
3. ผู้ชมแสดงความคิดเห็น
4. นักเรียนทำแบบสะท้อนผล (Reflection)
5. ครูสรุปผลโครงงาน

การประเมินผล (Summative)

1. ผลงานสุดท้าย
2. การนำเสนอ
3. แบบประเมินตนเองและเพื่อน
4. คุณภาพการทำงานเป็นทีม

9. ภาระชิ้นงาน

๓๗

1. ผลงานอาหารตามฤดูกาล
2. การจัดนิทรรศการ

10. สื่ออุปกรณ์/แหล่งการเรียนรู้

1. วิดีโอแนะนำอาหารอีสานตามฤดู 3-5 นาที
2. ใบงานที่ 1: “สิ่งที่ฉันสงสัย”
3. กระดาษโพสต์อิท
4. แผ่นฟลิปชาร์ต
5. ปากกามาร์กเกอร์

11. การวัดและประเมินผล

การประเมินผลกิจกรรมครอบคลุมทุกมิติของการเรียนรู้ ผู้จัดทำนวัตกรรมจึงได้ออกแบบการประเมินผลหลายด้าน ได้แก่ ด้านทักษะการเรียนรู้และภาษาไทย ด้านความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ ด้านการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ด้านคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดี ด้านการพัฒนาตนเองและสังคม โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลายและกำหนดเกณฑ์ชัดเจน เพื่อให้สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัด	4 ดีเยี่ยม (คะแนนสูงสุด)	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง	คะแนน
1. ความถูกต้องของข้อมูล (20 คะแนน)	ข้อมูลครบถ้วน ถูกต้อง อ้างอิงแหล่งข้อมูลชัดเจน สะท้อนฤดูกาล-วิถีชีวิต ได้ถูกต้องทุกส่วน	ข้อมูลถูกต้อง เกือบทั้งหมด มีอ้างอิงบางส่วน	มีข้อมูล คลาดเคลื่อนบ้าง ขาดความชัดเจน	ข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ไม่มีหลักฐาน	.../20
2. กระบวนการทำงานเป็นทีม (15 คะแนน)	ร่วมมือดีเยี่ยม แบ่งงานชัดเจน สม่่าเสมอ รับผิดชอบสูง	มีการร่วมมือดี ส่วนใหญ่ทำงานตามหน้าที่	ทำงานร่วมกันได้ บางครั้ง ขาดความต่อเนื่อง	ไม่ร่วมมือ ขาดความรับผิดชอบ	.../15
3. ความคิดสร้างสรรค์ของผลงาน (15 คะแนน)	มีแนวคิดโดดเด่น แปลกใหม่ น่าสนใจ เชื่อมโยงวิถีอีสานได้ดี	มีความคิดสร้างสรรค์	ความคิดสร้างสรรค์น้อย	ไม่มีความคิดสร้างสรรค์	.../15

ตัวชี้วัด	4 ดีเยี่ยม (คะแนน สูงสุด)	3 ดี	2 พอใช้	1 ต้องปรับปรุง	คะแนน
		บางส่วน ยังขาด ความโดดเด่น	ส่วนใหญ่ลอก แบบ	นำเสนอแบบ จำเจ	
4. คุณภาพของชิ้นงาน/ สื่อประกอบ (20 คะแนน)	สวยงาม ประณีต เป็น ระเบียบ ใช้งานได้จริง สื่อสอดคล้องเนื้อหา	ผลงานเรียบร้อย พอสมควร ใ้ งานได้	ผลงานไม่เป็น ระเบียบ ใช้งานได้ บางส่วน	ผลงานไม่ สมบูรณ์ ไม่ สามารถใช้งาน ได้	.../20
5. กระบวนการสืบค้น และวิเคราะห์ข้อมูล (10 คะแนน)	สืบค้นหลากหลายแหล่ง วิเคราะห์เชื่อมโยงดีเยี่ยม	สืบค้นจากหลาย แหล่ง แต่การ วิเคราะห์ยังไม่ ครบ	สืบค้นจากแหล่ง จำกัด วิเคราะห์ น้อย	ไม่มีการสืบค้น หรือวิเคราะห์	.../10
6. การนำเสนอผลงาน (10 คะแนน)	นำเสนอชัดเจน มีระบบ ใช้สื่อประกอบดีเยี่ยม น่าสนใจ	นำเสนอชัดเจน ใช้สื่อประกอบ บางส่วน	นำเสนอไม่ชัดเจน สื่อไม่ครบ	นำเสนอไม่ พร้อม ไม่เข้าใจ เนื้อหา	.../10
7. การสะท้อนผลการ เรียนรู้ (Self Reflection) (10 คะแนน)	สะท้อนการเรียนรู้ชัดเจน วิเคราะห์สิ่งที่ทำได้- ควรพัฒนา	สะท้อนผลการ เรียนรู้ได้ระดับ หนึ่ง	สะท้อนผลแบบ สั้น ๆ ไม่ชัดเจน	ไม่สะท้อนผล หรือไม่เข้าใจสิ่ง ที่เรียนรู้	.../10

12. บันทึกผู้บริหาร

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง “อีสานแซ่บตามฮอยฤดูกาล” เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาในพื้นที่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สามารถบูรณาการความรู้กับวิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมได้อย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในถิ่นกำเนิดของตนเอง รูปแบบการจัดการเรียนรู้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีการทำงานเป็นกลุ่ม และนำเสนอผลงาน ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และความร่วมมือ อีกทั้งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายของสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ควรพัฒนาในด้านการบริหารเวลา การติดตามประเมินผลรายบุคคล และการใช้สื่อเทคโนโลยีให้หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยภาพรวม เห็นควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ดำเนินกิจกรรมลักษณะนี้อย่างต่อเนื่อง และขยายผลสู่ระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป

13. บันทึกหลังการสอน

ผลการจัดกิจกรรม

ผู้เรียนมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนรู้ สามารถอธิบายลักษณะอาหาร พืชผัก และประเพณีสำคัญในแต่ละฤดูกาลได้อย่างถูกต้อง เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม และความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นไปอย่างสนุกสนานและมีส่วนร่วม

ปัญหา/อุปสรรค

ผู้เรียนบางส่วนยังขาดทักษะในการสืบค้นข้อมูลและการเรียบเรียงความคิดเป็นลำดับขั้น อีกทั้งระยะเวลาในการจัดกิจกรรมบางช่วงค่อนข้างจำกัด ทำให้การนำเสนอผลงานยังไม่ทั่วถึงทุกกลุ่ม

แนวทางพัฒนา

ควรเพิ่มกิจกรรมฝึกทักษะการสืบค้นข้อมูลอย่างเป็นขั้นตอน จัดสรรเวลาให้เหมาะสม และส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มเติม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างลึกซึ้งและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น โดยภาพรวม การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้อย่างมีความสุข และเห็นคุณค่าของท้องถิ่นตนเอง

หนูทิล

นางหนูทิล รุ่งเรือง

ผู้บันทึก

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- กรมอนามัย. (2565). *อาหารตามฤดูกาลเพื่อสุขภาพ*. กรุงเทพฯ: กระทรวงสาธารณสุข.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. (2564). *ผักและผลไม้ตามฤดูกาลของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- สถาบันโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล. (2563). *โภชนาการอาหารไทยตามฤดูกาล*. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2566). *กินผักผลไม้ตามฤดูกาล สุขภาพดีตลอดปี*. กรุงเทพฯ: สสส.
- Kingsolver, Barbara. *Animal, Vegetable, Miracle: A Year of Food Life*. HarperCollins, 2007.
- หนังสือเล่มนี้กล่าวถึงการเลือกกินอาหารตามฤดูกาลและอาหารท้องถิ่นตลอดทั้งปี โดยผู้แต่งทดลองเลี้ยงชีพและปลูกพืชอาหารเองทั้งปี ซึ่งช่วยให้เข้าใจบริบทของ **อาหารตามฤดูกาล** และเหตุผลที่ควรกินอาหารตามฤดูกาลจริงจัง
- McFadden, Joshua, and Martha Holmberg. *Six Seasons: A New Way with Vegetables*. (เช่น หนังสือเกี่ยวกับการจัดการวัตถุดิบตามฤดูกาล)
- หนังสือที่จัดหมวดผักและเมนูตามฤดูกาลทั้ง 6 ฤดู (ปรับตามภูมิประเทศ) แสดงเมนูและการเลือกวัตถุดิบตามฤดูต่าง ๆ ช่วยให้เห็นแนวคิดของ **อาหารตามฤดูกาล (Seasonal Cooking)**
- Roberts, Julius. *The Farm Table: Rustic Recipes Inspired by the Seasons*. (เช่น หนังสือรวมสูตรอาหารประจำฤดูกาล)
- หนังสือรวมสูตรอาหารที่เชื่อมโยงกับผลิตผลตามฤดูกาลทั้งปี แสดงวิธีเตรียมอาหารจากวัตถุดิบประจำแต่ละฤดู